

EERSTE LAUREAAT

Hermine Bokhorst, leerkracht in 'La Vallée', een school voor Buitengewoon Lager Onderwijs in Schaarbeek.

« *Les envoyés spéciaux* » (De speciale verslaggevers): Kinderen met behulp van journalistieke technieken uit hun dagelijkse leefwereld halen, hen de wereld doen ontdekken, hen bijbrengen hoe leuk het kan zijn om te schrijven, mensen te ontmoeten en te leren.

Er was eens... in maart 2008, een groep leerlingen in een van de instellingen voor buitengewoon lager onderwijs in Schaarbeek die schoolmoe waren en wilden afhaken. Leerlingen van 13-14 jaar uit kansarme milieus op alle gebied (sociaal, economisch en cultureel), die gefascineerd leken door de jongeren die op straat rondhingen, de bendes 1030, 1140 of 1050: 'We zouden willen doen zoals zij, maar we weten dat het verkeerd is. Dat zouden we willen zeggen.'

Die vraag leidde tot de uitwerking van het journalistieke project 'Les envoyés spéciaux'. De naam werd gekozen om te benadrukken dat het woord 'speciaal', een synoniem van buitengewoon, zeker geen negatieve bijklank hoeft te hebben. Al snel bleek dat de leerlingen hun woede tot uitdrukking wilden brengen. Ze wilden duidelijk maken dat ze slecht in hun vel zaten en hadden er nood aan te vertellen wat ze hadden meegemaakt. In dit verband hebben ze zich op het schrijven gestort, het schrijven waar ze nu net zo zwak in waren. Ze hebben nagedacht over de factoren die tot criminaliteit leiden door mensen te interviewen die dit ook allemaal hebben meegemaakt. Ook interviewden ze positieve rolmodellen die de formidabele

energie van de woede hebben gebruikt om iets constructiefs tot stand te brengen in de sport, de politiek of de rapmuziek.

Ze hebben een adrenalinestoot gekregen, niet door stommiteiten uit te halen, maar door buitengewone mensen te ontmoeten. Voor de school was dit een echte bewustwording: indien men zich niet om de straat bekommert, komt de straat naar de instelling. Voor de leerlingen heeft het feit dat ze het onzegbare konden neerpennen en dat ze hun eigen angsten en woede moesten trotseren hun zelfrespect versterkt. Dit is een troef die hen misschien in staat zal stellen om echte keuzes te maken en om hun plaats te vinden in het secundair onderwijs en in de samenleving.

Tijdens het schooljaar 2008-2009 werd het project op een meer gestructureerde manier (buitenschools) voortgezet in dezelfde onderwijsinstelling en in een 'bevoorrechte' school. Beide groepen kozen voor hetzelfde thema: geweld en woede. Op het programma stond nog altijd het schrijven (maar in een minder stresserende context dan in de klas). Van reportages met gewone mensen in alledaagse situaties tot de meest uiteenlopende ontmoetingen: Béa Diallo, wereldkampioen boksen,

Fadila Laanan, minister van cultuur, Jean-Marc Mahy, een voormalige gedetineerde die opvoeder is geworden, Michel Claise, onderzoeksrechter en schrijver, een sociaal assistente die zich bezighoudt met slachtofferhulp en een andere die bijstand verleent aan de daders en hun familie, Ben, de eigenaar van hotel Mozart, die in de winter 2008-2009 onderdak heeft verschaft aan daklozen, Marc Metdepenningen, gerechtelijk journalist bij de krant 'Le Soir', Karim Fadoul, hoofdredacteur van 'La Capitale', ... Onvergetelijke momenten en levenslessen om over na te denken.

De speciale verslaggevers hebben eveneens een opiniepeiling uitgevoerd

bij leerlingen van het 5de en 6de leerjaar van het lager onderwijs om de factoren te achterhalen die tot geweld en tot een gevoel van onzekerheid leiden. Ze hebben ook rond beelden gewerkt, met panoramafotograaf Michel Dusariez en cursussen in zelfcontrole gevolgd onder leiding van Thibaut 'Coyote' Legrain (leraar) en Manu Francq (vrijwilliger), twee zwarte gordels in Qwan Ki Do.

Hun teksten zijn beschikbaar op de blog: <http://lesenvoyesspeciaux.skynetblogs.be> en zullen dankzij de gulle medewerking van de bibliotheken van Schaarbeek ook in boekvorm verschijnen.